

Vincent Bleuzé

Homo Immortalis
Waanzin heerst, over
Grijze luchten gevuld met naamloze kreten.
Vluchten is—zijn—onmogelijk,
De gastvrijheid zwaargewond.
Die dag. Verlies viel binnen,
Onaangekondigd, nooit op
Tijd, altijd onverschillig.
De wijzers van de klok gebogen, ver-
Weg, niks blijft heel, onder
Het oneindige gewicht der waanzin, laat
Scharnieren buigen tot ze breken.
De deur schiet uit de post, maar
Zat niet op slot.
Grenzen golven weg en terug
Van hun vaste post, iets
Biedt weerstand en
Waanzin kent geen einde,
Ze breidt zich uit, onverzadigbaar
Voedend op de naamlozen.
Keer op keer weer, biedt
Weerstand, langzaam
Begint het dichten, de
Gaten worden dichtgeplakt.
Gedicht,
Met namen die ooit eeuwig waren.
De hoopvolle mens onsterfelijk,
Op het moment van de dood.\

POLITIEK SCHOUWSPEL

Vertel het mij, en laat het mij begrijpen.

Ik ga zitten, want het schouwspel gaat zo beginnen,
Met in de zaal het volk, wij, de toeschouwers,
Klaar om te bezinnen.

Want ik wil het graag begrijpen.
Ik heb zoveel vragen.
Want het is veel om alle problemen om mij heen te vatten,
De complexiteit, en de oplossingen in verwevenheid.
Neem mij mee in jouw werkelijkheid.

Vertel het mij, en raak me.

De vertelling begint.
Politici proberen de scripts te verwoorden
En ik probeer het te horen,
Maar het zijn de one-liners en ingestudeerde relletjes die
de boodschap verstoren.

Lampen schijnen op een vertoning,
Maar een uitleg van wat gaande is in dit land mist.
Woorden vormen een schitterend spel, maar ik weet niet waar
de lichtbron is.

Ik probeer hun ideeën voor de toekomst te registreren
en mij tegelijkertijd te amuseren,
Maar waar probleemanalyses en oplossingen normaal in duet gaan,
zie ik nu een ander optreden.

Luc Rullens

Geachte heer Witteveen,
Beste Willem,

In het voorjaar van 2015 zat ik in een, zowel letterlijk als figuurlijk, oververhitte collegezaal in Tilburg. Een gevoel dat jij zult herkennen. Als ex-havist verliep mijn eerste jaar aan de studie tot leraar geschiedenis voortvarend. Niet opvallend of uitgesproken, maar in de luwte voorwaarts. Dit was het jaar dat een vonk het politieke vuur in mijn hart deed ontbranden. Nu na tien jaar blijkt deze vlam nooit meer gedoofd.

Het was een college waarbij debatteren centraal stond. Niet bepaald een stereotype situatie voor in de collegebanken, maar eerder atypisch. Multiperspectiviteit was het centrale thema. Het vermogen om je te verplaatsen in een ander zijn belevingswereld en daarmee standpunt. Een vaardigheid die essentieel is voor eenieder die iets van de geschiedenis wil begrijpen, maar jammer genoeg anno 2024 in te beperkte mate bekend is in de samenleving.

Als brildragers is het voor ons prachtig om leerlingen het begrip multiperspectiviteit uit te mogen leggen. Immers kunnen wij letterlijk onze bril afzetten om hem voor de ogen te schuiven van één van onze leerlingen. Over het algemeen zal het beeld op de werkelijkheid waziger worden voor het kind, maar dat is nu juist ook de boodschap. Je verplaatsen in een ander is nou eenmaal ontzettend lastig, maar hiermee leer je wel dat de wereld er voor iedereen anders uitziet.

In die collegezaal in 2015 werd er gedebatteerd over stellingen en na een afgebakende tijdsperiode moest iedere student plotsklaps het omgekeerde betogen dan die seconde daarvoor. Hiermee moesten eigen standpunten ondergraven worden om te doen inzien dat ook jouw eigen mening te allen tijde zijn gebreken kent.

'Nationale eenheid wordt enkel geuit in positieve gevoelens'

Dit was de stelling die op het einde van de middag op het felle beamerscherf verscheen. De gewezen voorstanders staken fel van wal om de stelling met kracht te ondersteunen. Het WK-voetbal, de Olympische Spelen, sinds kort Koningsdag. Volgens vele-medestudenten als enige voorbeelden van de positieve uitingen van nationale eenheid. Mij was de positie van tegenstander van de stelling toegereikt. Ik stond op. 'Zelden heb ikzelf zoveel nationale eenheid ervaren als tijdens de aankomst op Nederlandse grond van de omgekomen slachtoffers van MH17.' De oorverdovende stilte. De stoet lijkwagens over een verlaten snelweg. De mensenmassa langs de vangrails. Ontdaan en tot in het diepst van de nationale vezels geraakt. Jij was erbij.

De 17de van juli 2014 zal door velen nooit worden vergeten. Alsof het licht werd uitgezet en je van het ene op het andere moment enkel nog zwart voor ogen ziet. Zoals het zo vaak gaat bij een catastrofe gaat het licht langzaam daarna weer aan. Het licht vult de kamer en het hele land, beetje bij beetje. Het verdriet is er altijd, maar krijgt een plek in het verleden wanneer de dagelijkse routine weer wordt opgepakt.

Hoe ziet het licht in Nederland eruit in 2024? Steeds meer gedimd. Alsof er heel zachtjes aan de schakelaar wordt gedraaid, waardoor ongemerkt de kamer meer in schaduw beland dan in het felle licht van de zon. Oorlog op het Europees continent. Aan het begin van 2021 liet de Russische leider Poetin zijn masker vallen. Hij liet zijn ware gezicht van bloedvergieten aan de wereld zien met zijn oorlog in Oekraïne. Een oorlog waarin jouw overleiden met alle andere inzittenden als één van de eerste schakels van verdriet moet worden gezien.

Daarnaast is er naast vele andere oorlogen, hongersnoden en natuurgeweld en andere belangrijke trend wereldwijd gaande waarover ik je wil vertellen. We luisteren niet meer naar elkaar. We hitsen liever op dan te zoeken naar een gezamenlijke oplossing waar beide kanten van de medaille zich mee willen verzoenen. Lang ging deze storm aan Nederland voorbij, maar in 2024 is er geen ontkomen meer aan in ons kikkerlandje aan de Noordzee. Wind zijn we gewend in onze polder, maar deze waait nu dwars door families, vriendengroepen en alle andere verbanden heen.

Multiperspectiviteit. We zijn het verleerd. We zien de noodzaak niet meer. We willen het bovenal niet meer kunnen. Want als de ander ook een beetje gelijk heeft, dan ben ik zwak. Zo lijkt de gedachte. Waar sociale media ooit nog sociaal waren, zijn ze dat al lang niet meer. Een wedstrijd welvaart plassen met dure dingen. Een scheldkanonnade van het eigen gelijk tussen journalisten, wetenschappers, politici en zelfverklaarde profeten. Als ik gelijk heb, dan kun jij dat niet tegelijk ook hebben. Alles moet zwart of wit zijn, terwijl grijs een kleur is die zoveel meer recht doet aan de werkelijkheid. De waarheid ligt in het midden. De werkelijkheid is voor iedereen anders, maar dat zijn we willens en wetens vergeten.

Wat is dan de weg vooruit? Noest voorwaarts in verbinding, iets anders zit er niet op. Gaat het ons nog lukken met elkaar? Hopelijk wel, maar succes is verre van gegarandeerd. Hopelijk willen we nog van elkaar leren. Zoals ik leerde van mijn medestudenten in die hete collegezaal en zij misschien een beetje van mij. Het alternatief is dat de schakelaar in 2034 nog meer gedimd zal staan dan nu het geval is. Hopelijk blijft de zon feller dan de schaduw ooit zal zijn.

Alle goeds daarboven in de rust van het eeuwige licht,

Luc Rullens